

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชาวอเมริกัน ความเครียด กับการขาดงานในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง โดยผู้วิจัยมีวิธีการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่พยาบาลวิชาชีพที่ทำงานเต็มเวลาในโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 249 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 660 คน ของพนักงานระดับปฏิบัติการ ในการกำหนดขนาดตัวอย่างครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีคำนวณจากสูตรของ ทาโรยามาเน (Yamane, 1973) โดยได้ประมาณการกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยความเชื่อมั่น 95% หรือมีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ .05 โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

$$n = \frac{660}{1 + 660(.05)^2}$$

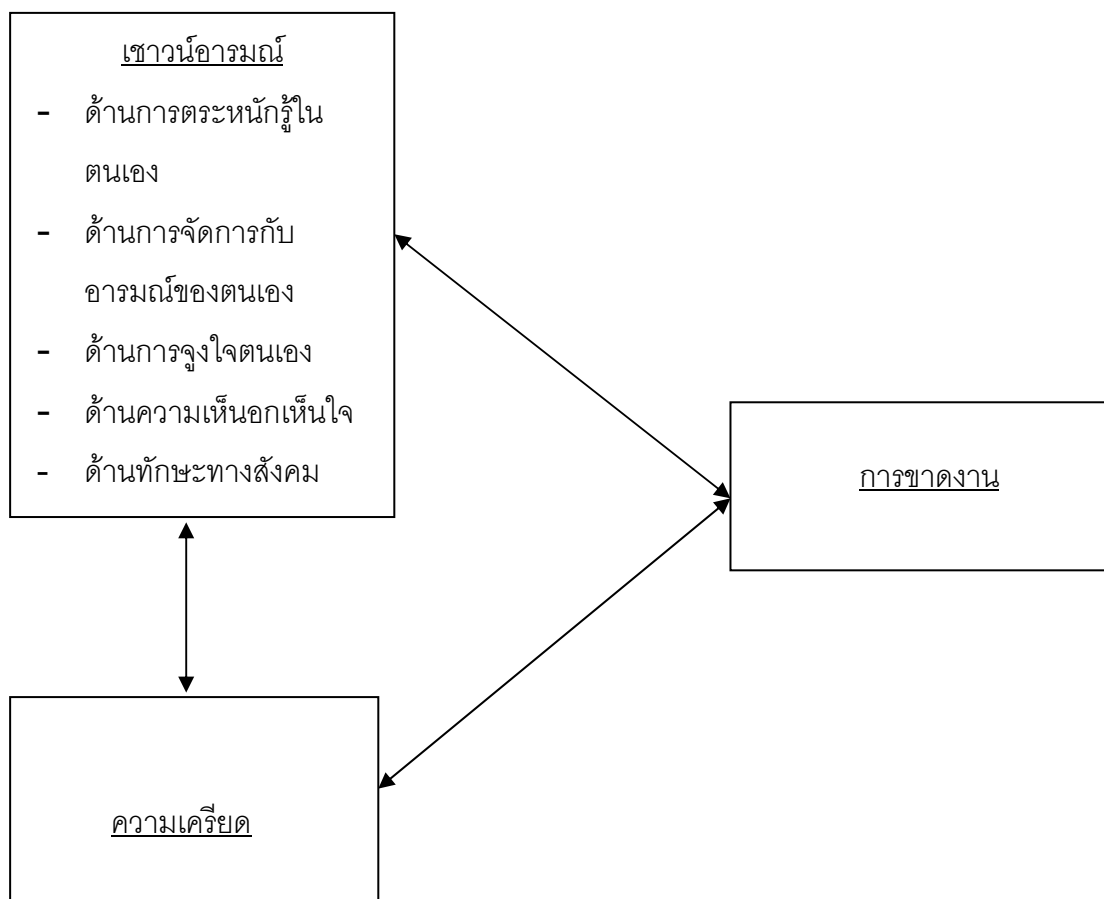
$$= 249 \text{ คน}$$

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ องค์ประกอบของเชาวน์อารมณ์ ความเครียด และการขาดงาน

1. เชาวน์อารมณ์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้านได้แก่
 - 1.1 ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง(Self Awareness)
 - 1.2 ด้านการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง (Self Regulation)
 - 1.3 ด้านการจูงใจตนเอง(Self Motivation)
 - 1.4 ด้านความเห็นอกเห็นใจ(Empathy)
 - 1.5 ด้านทักษะทางสังคม(Social Skills)
2. ความเครียด
3. การขาดงาน

ภาพที่ 3.1
กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล แบบสอบถามวัดเชาว์อารมณ์ แบบสอบถามความเครียด

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล เป็นการสอบถามลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดเชาว์อารมณ์ทั้ง 5 ด้าน ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีระศักดิ์ กำปรรณารักษ์ ตามแนวคิดของ Goleman (1999) ซึ่งลักษณะของแบบประเมินเป็นมาตรวัดการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale)

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกรับตามความรู้สึกของผู้ตอบ ซึ่งมี 3 ระดับความคิดเห็น คือ ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน ตามแนวทางของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีระศักดิ์ กำปรรณารักษ์ ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามวัดเชาว์อารมณ์

ระดับความเห็น	คะแนนของข้อคำถาม	
	เชิงบวก	เชิงลบ
ใช่	2	0
ไม่แน่ใจ	1	1
ไม่ใช่	0	2

ข้อคำถามเชิงบวกได้แก่ข้อที่

7,8,9,10,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,29,30,31,32,33,34,35,
36,37,38,39,40

ข้อคำถามเชิงลบได้แก่ข้อที่

1,2,3,4,5,6,11,26,27,28

การพิจารณาการวัดระดับเชาวน์อารมณ์พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของเชาวน์อารมณ์ของพนักงานซึ่งได้มาจากการนำคะแนนรวมของเชาวน์อารมณ์มาหารด้วยจำนวนข้อของแบบสอบถามวัดเชาวน์อารมณ์ จากนั้นแบ่งระดับเชาวน์อารมณ์ของพนักงานออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. เชาวน์อารมณ์ในระดับต่ำ
2. เชาวน์อารมณ์ในระดับปานกลาง
3. เชาวน์อารมณ์ในระดับสูง

โดยแบ่งช่วงระดับเชาวน์อารมณ์ในแต่ละระดับ ด้วยวิธีการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น และใช้สูตรการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นตามที่ รัตนา ศิริพานิช (มบป., น.9) อธิบายไว้ คือ

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{2-0}{3} \\ &= 0.67\end{aligned}$$

จากการพิจารณาดังกล่าวข้างต้นจึงกำหนดให้แบ่งระดับเชาวน์อารมณ์ ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 1.35-2.00	กำหนดให้เป็นเชาวน์อารมณ์ในระดับสูง
คะแนนตั้งแต่ 0.68-1.34	กำหนดให้เป็นเชาวน์อารมณ์ในระดับปานกลาง
คะแนนตั้งแต่ 0-0.67	กำหนดให้เป็นเชาวน์อารมณ์ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเรื่องความเครียด ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความเครียดที่ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ ศุภสิทธิ์ งามพรรคพันธ์ (2550) ซึ่งปรับปรุงมาจากแบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองสำหรับประชาชนชาวไทย โดยกรมสุขภาพจิต จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามประมาณค่า(Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต(Likert) และมีระดับการวัดประเภทช่วง(Interval Scale)มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตารางที่ 3.2

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามความเครียด

ความบ่อยครั้งของการเกิดความเครียด	การวัดระดับคะแนน
เป็นประจำ	3
เป็นบ่อย ๆ	2
เป็นครั้งคราว	1
ไม่เคยเลย	0

การแปลผลคะแนนได้จากการรวมคะแนนของแบบสอบถาม เป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับความเครียด ออกเป็น 5 ระดับ ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3

ตารางแสดงระดับการรับรู้ความเครียดตามระดับคะแนน

คะแนนรวมความเครียด	ระดับความเครียด
30-60 คะแนน	เครียดสูงกว่าปกติมาก
26-29 คะแนน	เครียดสูงกว่าปกติปานกลาง
18-25 คะแนน	เครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย
6-17 คะแนน	เครียดในเกณฑ์ปกติ
0-5 คะแนน	เครียดต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างมาก

การพัฒนาคุณภาพแบบสอบถาม

1.แบบสอบถามด้านเชาวน์อารมณ์ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีระศักดิ์ กำปรรณารักษ์ ตามแนวคิดของ Goleman(1999) แบบสอบถามความเครียด ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแบบสอบถามของ ศุภสิทธิ์ งามพรรคพันธ์ (2550)

2. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity Ratio) ตามสูตรของลอว์รี (Lawshe, 1975, p. 563-575) โดยให้นักศึกษาปริญญาโท สาขา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การประมาณ 15 คน เป็นผู้ประเมินเนื้อหาว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีความเกี่ยวข้องหรือมีความสำคัญต่อการวัดเชาวน์อารมณ์ ความเครียด หรือไม่ โดยค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงตามเนื้อหาต่ำสุดต้องมีค่าเท่ากับ 0.49 จึงจะถือว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำไปใช้ได้ สำหรับข้อคำถามที่มีอัตราส่วนความเที่ยงตรงตามเนื้อหาต่ำกว่า 0.49 ผู้วิจัยจะตัดทิ้งไปขั้นตอนนี้ไม่พบข้อคำถามที่ต้องตัดออก

3. นำแบบสอบถามในครั้งนี้นำมาทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 249 คน เพื่อตรวจให้คะแนนและทำการวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)(รัตนาศิริพานิช, 2533, น.158-159) คิดจาก 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เลือกเฉพาะข้อที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความอำนาจจำแนกสูง ข้อใดที่มีค่า t เท่ากับหรือต่ำกว่า 1.75 จะตัดทิ้งไป (รัตนาศิริพานิช, 2535, น. 159)

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือกข้างต้น มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าความเชื่อมั่นแบบความคงที่ภายใน (Internal Consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) (รัตนาศิริพานิช, 2533, น.182-185)

จากขั้นตอนดังกล่าวจะได้แบบสอบถามที่มีข้อคำถามที่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยแบ่งเป็นด้านเชาวน์อารมณ์และความเครียด ดังตารางที่ 3.4 และตารางที่ 3.5 ดังนี้

ตารางที่ 3.4

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดเชาวน์อารมณ์

องค์ประกอบของเชาวน์อารมณ์	ค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามวัดเชาวน์อารมณ์ โดยรวม 34 ข้อ	0.884
ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง 8 ข้อ	0.630
ด้านการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง 5 ข้อ	0.731
ด้านการจูงใจตนเอง 8 ข้อ	0.658
ด้านความเห็นอกเห็นใจ 5 ข้อ	0.735
ด้านทักษะทางสังคม 8 ข้อ	0.699

ตารางที่ 3.5

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเครียดทั่วไป

ความเครียดทั่วไป	ค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามวัดความเครียด โดยรวม 20 ข้อ	0.874

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารของโรงพยาบาลในการขออนุญาตเก็บข้อมูลจากพยาบาลโดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคลและฝึกอบรมในการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มพยาบาลที่ทำการเก็บข้อมูลทั้งหมด 249 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ซึ่งในแบบสอบถามได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่าเป็นการวิจัยเพื่อการศึกษา โดยผลการวิจัยจะปรากฏในภาพรวมเท่านั้น และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ตอบแบบสอบถามและองค์กร หลักจากนั้นได้ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน และได้ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการขาดงานของพยาบาล ที่ฝ่ายฯ ได้ทำการบันทึกไว้ ทั้งนี้ได้คิดหน่วยการขาดงานเป็นชั่วโมงเนื่องจากพยาบาลมีการปฏิบัติงานเป็น 3 เวร ดังนั้นจึงนับเป็นชั่วโมง เพื่อจะได้รวบรวมข้อมูลได้ละเอียดยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้สถิติในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS) มาวิเคราะห์ข้อมูลตามตารางด้านล่างดังนี้

ตารางที่ 3.6
ตารางแสดงค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ค่าสถิติที่ใช้
<u>สมมติฐานที่ 1</u> ระดับเชาวน์อารมณ์โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการขาดงาน <u>สมมติฐานที่ 1.1</u> เชาวน์อารมณ์ด้านการตระหนักรู้ในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการขาดงาน <u>สมมติฐานที่ 1.2</u> เชาวน์อารมณ์ด้านการจัดการกับอารมณ์ของตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการขาดงาน <u>สมมติฐานที่ 1.3</u> เชาวน์อารมณ์ด้านการจูงใจตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับการขาดงาน <u>สมมติฐานที่ 1.4</u> เชาวน์อารมณ์ด้านความเห็นอกเห็นใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับการขาดงาน <u>สมมติฐานที่ 1.5</u> เชาวน์อารมณ์ด้านทักษะทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการขาดงาน	Pearson's Product Moment Correlation Pearson's Product Moment Correlation Pearson's Product Moment Correlation Pearson's Product Moment Correlation Pearson's Product Moment Correlation
<u>สมมติฐานที่ 2</u> ระดับเชาวน์อารมณ์โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียด <u>สมมติฐานที่ 2.1</u> เชาวน์อารมณ์ด้านการตระหนักรู้ในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียด <u>สมมติฐานที่ 2.2</u> เชาวน์อารมณ์ด้านการจัดการกับอารมณ์ของตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียด <u>สมมติฐานที่ 2.3</u> เชาวน์อารมณ์ด้านการจูงใจตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียด	Pearson's Product Moment Correlation Pearson's Product Moment Correlation Pearson's Product Moment Correlation

<u>สมมติฐานที่ 2.4</u> เชาวน์อารมณ์ด้านความเห็นอกเห็นใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียด <u>สมมติฐานที่ 2.5</u> เชาวน์อารมณ์ด้านทักษะทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียด	Pearson's Product Moment Correlation Pearson's Product Moment Correlation
<u>สมมติฐานที่ 3</u> ความเครียดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการขาดงาน	Pearson's Product Moment Correlation
<u>สมมติฐานที่ 4</u> ความฉลาดทางเชาวน์อารมณ์และความเครียดสามารถทำนายการขาดงานได้	Stepwise Multiple Regression Analysis